

УДК 687.016

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕРГОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ВІЙСЬКОВОГО ОДЯГУ

Студ. А.В. Прищеп, гр. БПМС-13

Наук.керівник Н.Л.Козелло

Київський національний університет технологій та дизайну

Якість військової форми формується на всіх стадіях її створення, але в більшій мірі залежить від властивостей тканин з яких вона шиться, вдосконалення якості військового обмундирування, починаючи від стадії проектування і закінчуючи експлуатацією, вимагає перш за все вміння правильно і об'єктивно вимірювати, оцінювати і контролювати показники якості. Поліпшення якості речового майна - це проблема комплексна і вимагає вирішення ряду завдань.

Застосування нових критеріїв оцінки якості військового обмундирування - завдання для вирішення якого проводяться дослідження протягом років. Кожна тканина створюється для певної мети, має свою структуру, властивість і економічні характеристики. Але коли мова йде про оцінку якості тканин в цілому, структурі показників якості необхідно виділити перш за все саме ті, які характеризують тканину як споживчу вартість і виявляють її функціональну корисність. Корисність тканин для людини визначається її соціальними, функціональними, ергономічними і естетичними властивостями.

Ергономічні вимоги, що визначають створення оптимальних умов життєдіяльності людини, його працездатності, зручність користування виробом, розділили на кілька груп.

У першій виділені показники, що характеризують відповідність тканин комплексу специфічних вимог, пов'язаних з виконанням військовослужбовцями службових обов'язків.

До другої віднесені показники, що характеризують зручність користування і виявляють участь людини в самому споживанні виробу. Загальний висновок про зручність експлуатації даної тканини при цьому складається як результат оцінки зручності користування виробом на окремих етапах функціонального процесу. Виходячи з цього, цю групу вимог розділили на дві підгрупи: гігієнічні та конструктивні.

Гігієнічні вимоги передбачають створення гарантійного мінімуму необхідних умов збереження життя і високопрацездатності військовослужбовця. Виділяючи конструктивні вимоги в самостійну підгрупу, перш за все виходили з того, що вони забезпечують технологію пошиття обмундирування і відповідають умовам його масового виробництва.

Були проведені дослідження зміни показників якості тканин в процесі їх експлуатації. Знос текстильних виробів вивчають двома способами: наглядом при експлуатації готової продукції при дослідному ношенні або в лабораторії шляхом моделювання на приладах умов експлуатації. При визначенні зносостійкості обмундирування шляхом дослідного ношення використовується органолептичний і лабораторний методи.

Зносостійкість органолептичним методом визначалась шляхом зовнішнього огляду виробів за трьома ступенями зносу: незначний знос - цілісність тканини не порушена, малюнок ткацького переплетення рельєфний, помітний знос - цілісність тканини не порушена, але окремі волокна і групи волокон зруйновані, малюнок ткацького переплетення менш рельєфний, при огляді виробів на просвіт помітні прозорі ділянки тканини, знос до дірок. Крім того, в ході досліджень на різних стадіях експлуатації відбирались зразки для проведення лабораторних досліджень зміни показників міцності - розривного навантаження, розривного подовження і стійкості до стирання.

Використання основних положень цих методів дозволило розробити методику оцінки ергономічних показників військового одягу, що дає можливість практично на всіх етапах проектування вирішити питання забезпечення якісних показників виробів з урахуванням потреб споживачів.